

Onderzoeksraad Voor Veiligheid
Postbus 95404
2509 CK Den Haag

Datum : 15 maart 2017
Onderwerp : Onderzoek brandweezorg

Geachte voorzitter en leden van de Onderzoeksraad voor Veiligheid,

De Onderzoeksraad is gericht op het verbeteren van de veiligheid in Nederland. Het streven van veiligheidsregio's naar het 'efficiënt' organiseren van de kerntaken van de brandweer staat dikwijls op gespannen voet met uw doelstelling. Dat willen wij in deze brief graag in het kort toelichten.

In 1998 kwamen twee brandweerlieden om het leven bij een brand in Harderwijk. Ze hadden initiatieven genomen die niet door een bevelvoerder werden beoordeeld en goedgekeurd¹. Dat werd alom bekritiseerd. In 2016 organiseert de brandweer uitrukssystemen² waarbij 2 manschappen – zonder bevelvoerder - met een bestelbusje met 350 liter water vooruitgestuurd worden naar maatgevende incidenten. Dat wordt 'Sneller en slimmer' genoemd. Echter, naar onze mening nodeloos gevaarlijk en in strijd met de wettelijke kaders.

De gezamenlijke vakorganisaties in het brandweerveld constateren dat na meer dan een decennium met talloze 'experimenten' en 'pilots' en ondanks de aanbevelingen in de tussenrapportage van de Inspectie³ en de toezeggingen van de minister⁴, er nog steeds geen objectieve inzet-evaluaties zijn, er geen eenduidige les- en leerstof, opleidingen en exameneisen beschikbaar zijn, en er ook geen uniforme uitruk- en inzetprocedures zijn. Dat is niet in het belang van een effectieve brandweezorg en de veiligheid van burgers en brandweermensen.

Een reeks van branden, waarvan enkele met dodelijke afloop en waarbij (in strijd met artikel 3.1.2. van het Besluit veiligheidsregio's) afwijkende eenheden (qua bezetting en materieel) een rol hebben gespeeld, geeft ons aanleiding om de Onderzoeksraad te verzoeken een onafhankelijk onderzoek in te stellen naar het onderliggende feitencomplex met als doel toekomstige voorvallen te voorkomen of de gevolgen daarvan te beperken.

Refererend aan artikel 57 van de Wet veiligheidsregio's, in samenhang met onze constatering, begrijpen wij de keuze van de Inspectie Veiligheid en Justitie niet om geen onderzoek te doen naar deze branden. Alle ter zake doende rapporten en aanbevelingen van de rijksinspecties en uw Onderzoeksraad ten spijt, is er klaarblijkelijk sprake van collectief geheugenverlies als het gaat om het zo veilig mogelijk organiseren van adequate brandweezorg.

De opmerkelijke bevindingen van de Inspectie VenJ n.a.v. onderzoek in Almere, Zeeland en Gooi en Vechtstreek voeden daarenboven onze twijfels over de onafhankelijkheid van de Inspectie VenJ.

Wij zijn gaarne bereid om over het bovenstaande verzoek een toelichting te komen geven.

Met vriendelijke groeten en in afwachting van uw reactie.

De gezamenlijke vakorganisaties:

Bert de Haas – FNV Overheid, Juan Schot – CNV Overheid, Peter Leenders - CMHF,
Barry Douma - BVB Amsterdam en Marcel Dokter- VBV.

¹ Ongeval bij brand in een kamerverhuurbedrijf in Harderwijk op 27 januari 1998. Rapport Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding, juli 1998.

² O.a. het uitrukstelsel "TS2+TS4=TS6" in de regio Gooi en Vechtstreek.

³ Rapport: Tussenrapportage Variabele voertuigbezetting bij de brandweer, Inspectie OOV, 14 november 2011.

⁴ Aanbiedingsbrief landelijk kader Uitruk op Maat voor de brandweer van het Veiligheidsberaad (VB) aan de Tweede Kamer.

Wettelijk kader:

Wet veiligheidsregio's: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0027466/2013-01-01>

Besluit veiligheidsregio's: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0027844/2017-01-01>

(Incl. Nota van toelichting: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2010-255.html>)

Meer specifiek: art. 3.1.2. Bvr: [http://wetten.overheid.nl/BWBR0027844/2017-01-](http://wetten.overheid.nl/BWBR0027844/2017-01-01#Hoofdstuk3_Paragraaf1_Artikel3.1.2)

[01#Hoofdstuk3_Paragraaf1_Artikel3.1.2](http://wetten.overheid.nl/BWBR0027844/2017-01-01#Hoofdstuk3_Paragraaf1_Artikel3.1.2)

De 'afwijkingsclausule', art. 3.1.5. Bvr: [http://wetten.overheid.nl/BWBR0027844/2017-01-](http://wetten.overheid.nl/BWBR0027844/2017-01-01#Hoofdstuk3_Paragraaf1_Artikel3.1.5)

[01#Hoofdstuk3_Paragraaf1_Artikel3.1.5](http://wetten.overheid.nl/BWBR0027844/2017-01-01#Hoofdstuk3_Paragraaf1_Artikel3.1.5)

Casuïstiek incidenten met afwijkende voertuigbezettingen

13 mei 2000: De meest bekende inzet met afwijkende bezetting is wel de vuurwerkrap in Enschede. Daar kwam de eerste tankautospuit aan met 4 personen (TS4). De commissie Oosting, die onderzoek deed, concludeerde op pagina 118 van haar rapport als volgt;

"Het bedrijfsterrein is op 13 mei echter na de aankomst van de TS-649 niet, althans niet al direct, systematisch verkend. Systematische verkenning van een terrein behoort naar het oordeel van de Commissie tot 'de standaard' van elk brandweeroptreden. Met name op het punt van systematische verkenning moet overigens worden onderkend dat de onderbezetting waarvan sprake was zich gemakkelijk kan hebben gewroken.

Doordat de TS-649 was uitgerukt met vier man – van wie de chauffeur bij het voertuig moest blijven – had de bevelvoerder van de TS-649 slechts twee man tot zijn beschikking. Hij was daardoor gedwongen een bijdrage te leveren aan de opbouw van de eerste inzet. Voor het feit dat de bevelvoerder niet direct een systematische verkenning van het gehele terrein heeft uitgevoerd, heeft de Commissie dan ook begrip."

Vervolgonderzoek bleef helaas uit.

7 januari 2015 Almere: Uitslaande woningbrand met 1 dode en 4 gewonden.

Primaire inzet TS4.

Bij de brand lopen vier brandweerlieden eerste- en tweedegraads brandwonden op.

De (mono) evaluatie van de brandweer:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/02/18/tk-bijlage-evaluatie-mono-brandweer>

Analyse van de Inspectie VenJ:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/02/18/tk-bijlage-analyse-van-de-brand-op-7-januari-2015-in-de-paulus-potterstraat-te-almere>

Onze observaties:

http://www.brandweervrijwilligers.nl/wp-content/uploads/2016/03/20160228_Observaties_ML.pdf

16 november 2016 Hilversum: Brand in een bejaarden- verzorgingstehuis, 1 dode en verschillende gewonden.

Primaire inzet door een TS4. In afwijking van Dekkingsplan geen 2X TS6 gealarmeerd.

<http://www.nhnieuws.nl/nieuws/174438/Lees%20ook:%20Dode%20bij%20brand%20in%20bejaardentehuis%20Hilversum>

Geen evaluatie uitgevoerd door de VR of andere partij.

Incidentrapport: <http://www.brandweervrijwilligers.nl/?p=2258>

23 november 2015 Hilversum: Brand in een rijtjeswoning, 1 dode. Primaire inzet door een TS4.

Bezetting TS richt zich op de voorkant. Volgens verklaring van een politiefunctionaris had mw. nog via de achterzijde gered kunnen worden. Geen rapportage beschikbaar.

27 februari 2016, Huizen: Uitslaande woningbrand: https://youtu.be/A_lbbekKbDg

Primaire inzet door een SIV2. Het duo begeeft zich zonder back-up in het brandend object en zat na 4 minuten zonder water en zonder signaal dat hiervoor waarschuwt (losstaand luik). Het duurde \geq 8 minuten voordat ondersteuning arriveerde.

Incidentrapport: <http://www.brandweervrijwilligers.nl/?p=2259>

13 maart 2016, Weesp: Brand in een bedrijfspand. Primaire inzet door een SIV2. Het duo begeeft zich zonder back-up in het brandend bedrijfspand. Het duurde \geq 15 minuten voordat ondersteuning arriveerde (TS betrokken bij ongeval). <http://www.weespernieuws.nl/nieuws/algemeen/58179/-twee-brandweermannen-waren-minutenlang-alleen-?redir> en onze reactie:

<http://www.brandweervrijwilligers.nl/het-vieren-van-geluk/>

Incidentrapport: <http://www.brandweervrijwilligers.nl/?p=2260>

20 mei 2016, Hellevoetsluis: Uitslaande woningbrand waarbij een ouder echtpaar om het leven komt. De brandweer rukt uit met een SIV2 die de eerste minuten niets kan uitrichten, pas 16 minuten na de alarmering komt de eerste TS ter plaatse.

Het evaluatierapport van de VRR: http://vr-rr.nl/publish/pages/38381/2016-06-13_evaluatierapport_gruttostraat_14_hellevoetsluis_definitieve_versie_1_0.pdf

Onze reactie op het rapport:

http://www.brandweervrijwilligers.nl/wp-content/uploads/2016/07/20160701_Analyse_evaluatierapport_brand_Hellevoetsluis.pdf